



**MESTNA OBČINA
MURSKA SOBOTA
ŽUPAN**

Kardoševa 2, 9000 MURSKA SOBOTA

Številka: 3500-0008/2024-1 (123)

Datum: 10. 10. 2024

MESTNEMU SVETU

ZADEVA:

Predlog za obravnavo na 15. redni seji Mestnega sveta Mestne občine Murska Sobota

**GRADIVO
PRIPRAVIL:**

Razvojni center Murska Sobota v sodelovanju z
Mestno upravo Mestne občine Murska Sobota

NASLOV:

**Trajnostna urbana strategija Mestne občine Murska Sobota
2023 - 2035**

**POROČEVALEC ali
POROČEVALCI:**

dr. Tadej Pirc
Razvojni center Murska Sobota

**PRISTOJNO
DELOVNO TELO:**

vsi odbori mestnega sveta

PREDLOG SKLEPA:

Mestni svet Mestne občine Murska Sobota sprejme Trajnostno urbano strategijo Mestne občine Murska Sobota 2023 - 2035.

Župan
Mestne občine Murska Sobota
Damjan ANŽELJ, mag. jav. upr.



PRILOGA:

- gradivo – Trajnostna urbana strategija Mestne občine Murska Sobota 2023 – 2035

Obrazložitev:

PРАВNA PODLAGA ZA SPREJEM AKTA:

Mestna občina Murska Sobota je prvo Trajnostno urbano strategijo (v nadaljevanju: TUS), kot ključni dokument občine za razvoj urbanega območja, sprejela v letu 2016 in sicer za obdobje pretekle evropske finančne perspektive 2014 – 2020. V pretekli finančni perspektivi, so bila namreč evropska urbana območja prepoznana kot gonilna sila razvoja, zato je bil v okviru evropske kohezijske politike za njihov razvoj, ciljno usmerjen del evropskih sredstev. Države članice morajo od takrat del svojih kohezijskih sredstev ciljno usmeriti v urbani razvoj na svojem območju v okviru mehanizma celostnih teritorialnih naložb (v nadaljevanju: CTN). V Sloveniji so bile za nosilce urbanega razvoja določene mestne občine, med njimi tudi Mestna občina Murska Sobota, ki so v okviru mehanizma CTN prvič uspešno izvajale projekte urbanega razvoja. Na podlagi evropskih predpisov se v TUS določajo celostni ukrepi za spopadanje z gospodarskimi, okoljskimi, podnebnimi, demografskimi, socialnimi in drugimi izzivi, s katerimi se zasleduje trajnostni razvoj mest. Tako prva kot tudi nova Trajnostna urbana strategija Mestne občine Murska Sobota 2023 – 2035 (v nadaljevanju: TUS 2023 – 2035) povzemata tudi smernice razvoja preteklih razvojnih strategij mestne občine.

Obstoječa evropska finančna perspektiva naslavlja nove ciljne politike za obdobje 2021-2027, nove razvojne usmeritve in ukrepe na vseh ključnih področjih razvoja in temelji na novih pravnih podlagah, kar je narekovalo tudi pripravo nove TUS 2023 - 2035. S procesom njene priprave smo na Mestni občini Murska Sobota začeli že v letu 2023 in vanj vključili vse ključne deležnike.

Hkrati je nova TUS 2023 – 2035 krovni razvojni dokument Mestne občine Murska Sobota za njeno celotno območje (tako mesta kot primestnih naselij) in vsa ključna razvojna področja. V TUS so začrtani ključni razvojni izzivi, iz katerih izhaja razvojna vizija, strateški temelji in cilji nadaljnjega razvoja Mestne občine Murska Sobota. Te želimo uresničiti s konkretnimi ukrepi, operacijami in projekti na posameznih področjih.

Pravne podlage in ostali dokumenti, ki narekujejo pripravo TUS 2023 – 2035 so naslednji:

- Uredba (EU) 2021/1060 Evropskega parlamenta in Sveta, z dne 24. junija 2021 o določitvi skupnih določb o Evropskem skladu za regionalni razvoj, Evropskem socialnem skladu plus, Kohezijskem skladu, Skladu za pravični prehod in Evropskem skladu za pomorstvo, ribištvo in akvakulturo ter finančnih pravil zanje in za Sklad za azil, migracije in vključevanje, Sklad za notranjo varnost in Instrument za finančno podporo za upravljanje meja in vizumsko politiko;
- Uredba (EU) 2021/1058 Evropskega parlamenta in Sveta, z dne 24. junija 2021 o Evropskem skladu za regionalni razvoj in Kohezijskem skladu;
- Uredba (EU) 2021/1057 Evropskega parlamenta in Sveta, z dne 24. junija 2021 o vzpostavitvi Evropskega socialnega sklada plus (ESS+) in razveljavitvi Uredbe (EU) št. Uredba o izvajanju uredb (EU) in (Euratom) na področju izvajanja evropske kohezijske politike v obdobju 2021–2027 za cilj naložbe za rast in delovna mesta;
- Program za izvajanje evropske kohezijske politike v obdobju 2021 – 2027 v Sloveniji;
- Uredba o izvajanju uredb (EU) in (Euratom) na področju izvajanja evropske kohezijske politike v obdobju 2021–2027 za cilj naložbe za rast in delovna mesta;
- drugi evropski programi: Programi čezmejnega sodelovanja Interreg 2021-2027 (Slovenija – Avstrija, Slovenija – Madžarska, Slovenija – Hrvaška), Načrt za okrevanje in odpornost do leta 2026 in drugi.

OCENA STANJA ZA SPREJEM/ SPREMEMBO AKTA:

Uredba EU 2021/1058 o Evropskem skladu za regionalni razvoj (ESRR) in Kohezijskem skladu (KS) v 11. členu določa, da ESRR za obravnavanje gospodarskih, okoljskih, podnebnih, demografskih in socialnih izzivov podpira celostni teritorialni razvoj na podlagi teritorialnih strategij, pri čemer so v programih v okviru obeh ciljev iz člena 5(2) navedene uredbe v ospredju mestna območja, vključno

s funkcionalnimi mestnimi območji. Posebna pozornost se nameni reševanju okoljskih in podnebnih izzivov, zlasti prehodu na podnebno nevtravno gospodarstvo do leta 2050, izkoriščanju potenciala digitalnih tehnologij za inovacije in podpori razvoju funkcionalnih mestnih območij. TUS tako predstavlja teritorialno strategijo v smislu 29. člena evropske Uredbe o skupnih določbah.

Geografsko območje, ki ga obravnava TUS 2023 – 2035, je za finančno obdobje 2021-2027 celotno območje mestne občine, ki vključuje urbani del mestnega območja in se funkcionalno navezuje na vsa primestna naselja v mestni občini. Mestna občina je pristojna za pripravo in sprejem TUS ter izbor projektov na podlagi TUS. TUS potrdi Mestni svet Mestne občine Murska Sobota.

CILJI IN VSEBINA AKTA:

TUS 2023 – 2035 je celovit strateški razvojni dokument Mestne občine Murska Sobota, ki preko analize urbanega in vplivnega območja obravnave, zaznava izzive v mestu in primestnih naseljih, odkriva razvojne potencialne (prednosti in priložnosti) ter nakazuje strateške rešitve za načrtovanje nadaljnega razvoja Mestne občine Murska Sobota, tako mesta Murska Sobota kot primestnih naselij. Dokument povzema tudi usklajenost z evropsko in nacionalno zakonodajo, smernicami in usmeritvami ter dosedanjimi dokumenti Mestne občine Murska Sobota, regijskim in drugimi razvojnimi dokumenti.

Namen TUS 2023–2035 za MOMS je ciljno in usmerjeno spodbujati trajnostni razvoj mesta in primestnih naselij. Pri tem je osrednja usmeritev okrepiti status mesta in mestne občine kot zelenega središča Pomurja, v katerem se združujejo vse bistvene prvine, ki opredeljujejo širše funkcionalno območje oziroma celotno območje pomurske regije.

Primarni cilj, ki ga zasleduje TUS 2023 - 2035, je nadgradnja statusa Mestne občine Murska Sobota kot administrativnega, izobraževalnega, gospodarskega, socialnega, kulturnega in storitvenega središča regije.

Dokument Trajnostne urbane strategije uvodoma analizira naslednja ključna področja:

- Demografsko in družbeno področje,
- Gospodarsko področje,
- Okoljsko in prostorsko področje,
- Infrastrukturno področje ter
- Razvoj podeželja in urbani razvoj.

Za posamezna področja je izvedena SWOT analiza z namenom prepoznavanja prednosti, slabosti, priložnosti in groženj na posameznih področjih. Na vseh petih ključnih področjih so nadalje opredeljeni ključni razvojni izzivi Mestne občine Murska Sobota. Skozi TUS 2023 – 2035, kjer se ugotavlja, da zahtevajo razvojni izzivi Mestne občine Murska Sobota celostno in večdimenzionalno načrtovanje in izvajanje razvojnih politik. Tako se bo na eni strani nujno spoprijeti z demografskimi izzivi, povezanimi s staranjem prebivalstva, na drugi strani pa z ekonomskimi, kjer bo ključno spodbujanje in podpiranje lokalnega podjetništva ter odpravljanje kadrovske primanjkljajev. Celostni pristop in sodelovanje med različnimi sektorji bo ključno za trajnostni razvoj, ki bo koristil tako trenutnim kot prihodnjim generacijam prebivalcev in prebivalcev Mestne občine Murska Sobota. Razvoj trajnostnih in inteligentnih infrastrukturnih rešitev, kot so pametna omrežja, zelena mobilnost in energetske učinkovite zgradbe, so pomemben korak za zmanjšanje okoljskega odtisa in spodbujanje zdravega mestnega okolja. Uresničevanje zaveze za nenehne izboljšave in inovacije na vseh področjih, bo Mestno občino Murska Sobota pripeljala do statusa mestne občine, ki je pripravljena na prihodnost in je privlačna za življenje, delo, turistični obisk in investiranje, kar združuje in povzema vizija Mestne občine Murska Sobota:

»Murska Sobota, mestna občina najvišje kakovosti življenja.«

Nadalje TUS 2023-2035 opredeljuje pet ključnih strateških ciljev razvoja Mestne občine Murska Sobota. Za doseganje teh ciljev so opredeljeni različni ukrepi, znotraj njih pa podrobnejši specifični cilji, kazalniki in konkretne operacije in projekti.

Mestna občina Murska Sobota si je skozi novi TUS zastavila naslednjih pet ključnih strateških ciljev :

1. pametna MOMS,
2. zelena MOMS,
3. povezana MOMS,
4. družbeno odgovorna MOMS,
5. MOMS bliže občanom.

Ključni strateški cilji Mestne občine Murska Sobota, so hkrati usklajeni s petimi ključnimi prednostnimi področji, ki jih določa Program evropske kohezijske politike 2023 – 2027. V TUS 2023-2035 je pojasnjena tudi usklajenost bodočega razvoja mestne občine z nacionalnimi, regionalnimi in drugimi občinskimi dokumenti.

TUS 2023 - 2035 je poleg svoje strateško-razvojne funkcije tudi nujna podlaga za pridobivanje evropskih, nacionalnih in drugih finančnih virov za implementacijo razvojnih projektov v finančni perspektivi 2021-2027 in v obdobju finančne perspektive, ki tej sledi, do leta 2035. Tako je sprejeta TUS pogoj za črpanje evropskih sredstev preko mehanizma CTN. Mestna občina Murska Sobota iz mehanizma CTN v obdobju 2021-2027 tako načrtuje sofinanciranje iz evropskih sredstev na vseh treh prednostnih področjih v skupni višini čez 11 mio € in sicer v okviru naslednjih specifičnih ciljev: SC 5.1 – Urbana prenova, SC 2.7 – zelena infrastruktura in SC 2.8 Trajnostna mobilnost. Nadalje pa tudi v okviru prednostnih področij v okviru finančne perspektive po letu 2027. Nadalje je sprejeta TUS podlaga za črpanje sredstev za projekte vključene v Dogovor za razvoj regij. Sprejeta TUS, kot strateški razvojni dokument občine, je pomembna tudi za kandidiranje na drugih nacionalnih in evropskih razpisih.

Pomembnejši projekti vključeni v TUS, za katere se v obdobju 2021-2027 načrtuje črpanje evropskih sredstev in so že uvrščeni v proračun in načrt razvojnih programov Mestne občine Murska Sobota so:

- Prenova Delavskega doma,
- Prenova Sokolskega doma,
- Projekti zelene infrastrukture,
- Projekti trajnostne mobilnosti,
- Tehnološko kompetenčni park Soboško jezero.

FINANČNE IN DRUGE POSLEDICE:

Sam sprejem strategije nima neposrednih finančnih posledic v smislu odhodkov proračuna.

SODELOVANJE JAVNOSTI PRI PRIPRAVI TRAJNOSTNE URBANE STRATEGIJE MESTNE OBČINE MURSKA SOBOTA 2023 – 2035:

V pripravo strategije so bili vključeni tudi vsi relevantni deležniki (splošna javnost, strokovna javnost, krajevne skupnosti in mestne četrti, javni zavodi, javna podjetja in druge institucije MOMS).

Da bi se še dodatno okrepilo udeležbo javnosti, je bil v Gledališču Park organiziran odprti forum, ki je občanom omogočil neposredno sodelovanje in izmenjavo mnenj. Ta oblika sodelovanja je spodbudila aktivno vključevanje občanov in občanov ter prispevala k bolj demokratičnemu in transparentnemu odločanju.

Delovna verzija dokumenta je bila dne 6. 9. 2024 tudi javno objavljena na spletni strani Mestne občine Murska Sobota, spletna povezava: <https://murska-sobota.si/novice/javna-obravnavaj-trajnostne-urbane-strategije-mestne-obcine-murska-sobota-2023-2035>.

Osnutek splošnega akta je bil skladen:

- z določili Dodatnega protokola k evropski listini lokalne samouprave o pravici do sodelovanja pri vprašanjih lokalne oblasti (Uradni list RS – Mednarodne pogodbe, št. 2/11),
- s Smernicami za sodelovanje s strokovno in z drugimi zainteresiranimi javnostmi, ki so sestavni del Resolucije o normativni dejavnosti (Uradni list RS, št. 95/09),
- z 10. členom Zakona o dostopu do informacij javnega značaja (Uradni list RS, št. 51/06 – uradno prečiščeno besedilo, 117/06 – ZDavP-2, 23/14, 50/14, 19/15 – odl. US, 102/15, 7/18 in 141/22)
- s 7. členom Uredbe o posredovanju in ponovni uporabi informacij javnega značaja (Uradni list RS, št. 24/2016 in 146/22), ki je bil objavljen na spletnih straneh MOMS, v katalogih informacij javnega značaja pa najpozneje sedem (7) dni pred sejo mestnega sveta, na kateri bo izvedena splošna razprava, s pozivom javnosti, da v roku tridesetih (30) dni na način, določen z objavo, sporoči morebitne pripombe in predloge.
- s 69. členom Poslovnika Mestnega sveta Mestne občine Murska Sobota (uradni list RS, št. 53/23)

Pripombe in predloge je bilo možno podati na: mestna.obcina@murska-sobota.si.

Tako je bil strateški del tega dokumenta oblikovan s sodelovanjem in vključevanjem mnenj občanov in občanov, lokalnih skupnosti in gospodarskih akterjev, kar zagotavlja, da so interesi in potrebe različnih skupin ustrezno zastopani in obravnavani.

ZAKLJUČEK:

Mestnemu svetu Mestne občine Murska Sobota predlagamo, da sprejme predlagano Trajnostno urbano strategijo Mestne občine Murska Sobota 2023 – 2035.

Gradivo pripravil:

Oddelek za gospodarske dejavnosti

Mestne občine Murska Sobota